

A kolozsvári Schola Gregoriana Monostorinensis

A kolozsvári *Schola Gregoriana Monostorinensis* 1998-ban alakult az egykori kolozsmonostori bencés apátság helyén épült Nagyboldogasszony- („Kálvária”) templom vonzáskörében. A templom az 1990-es évek elején került vissza római katolikus használatba (1924-ben az egyház bérbe adta a görög katolikusoknak; ez utóbbi egyház 1948-ban történt betiltása nyomán az orthodoxok vették használatba 1993-ig). E templom az újonnan alakult szkola számára —ha tényleges folytonosságában nem is— szellemiségében a középkori műveltség kötelező erejű emlékhelye. A Kálvária a szaksterű restaurálásnak és a belső tér példamutató újjáalkotásának köszönhetően 1998-ban Europa Nostra díjat kapott.

A Schola Gregoriana Monostorinensis e környezetben annak a törekvésnek kötelezte el magát, amelynek hirdetői újra funkcionális liturgikus zeneként szeretnék érteni és énekelni a római katolikus egyház zenei anyanyelveként máig egyedülálló gregoriánt. Szkolánkban a hivatásos zenészek mellett más szakmák művelői is énekelnek. Az énekegyüttes alapítója, e sorok írója, Jakabffy Tamás például újságíró. A szkola a szemiológiai szemlélet alapján mutatja be az európai hagyomány mára újra „megtisztított” repertoárját.

Munkánk és szerveződésünk kétlépcsős: egyfelől a monostori és más kolozsvári közösségekből hozzánk csatlakozott fiatalokból áll az a csoport, mely két-háromhetente miseliturgia keretében éneklí a gregorián énekanyag darabjait, másfelől zeneileg képzett és a gregorián iránt elkötelezett barátainkból áll az a csoport, amely bemutató énekléseket tart országsszerte Szatmárnémetitől Bukarestig, megismerteti, népszerűsíti a gregorián éneket, tanfolyamokat szervez, hangfelvételeket készít. 1999-től rendszeresen együttműködünk a Romániai Magyar Dalosszövetséggel nyári alap- és középszintű tanfolyamok szervezésében. 2001 júniusában a Torda-vidéki Harasztoson, majd 2002-ben a kalotaszegi Jegenyén rendeztünk gregorián gyermektáborokat. A táborok sikere jelzi, hogy a gyermekek sokkal nyitottabbak a relatív ritmusú, prozódiafüggő latin ének elsajátítására, mint a felnőttek — különösen a zenepedagógusok!

A Gyulafehérvári Főegyházmegye tulajdonában levő, Kolozsvárt megjelenő *Keresztény Szó* című folyóirat —amelynek a szkolavezető Jakabffy Tamás a felelős szerkesztője— több gregorián esztétikai tárgyú írást közölt énekegyüttesünk tagjától, Angi István esztétika-professzortól: „A gregorián ének ne legyen szép?” (1999/11.), *Gregorián a gregorián után* (2000/3, 2000/4.), *A magyar gregorián pirkadó reneszánsza* (1993/4.), *Test és lélek zeneisége* (1996/6.), *Vázlat a misetételek esztétikájához* (1994/1, 1994/2.), *Kyrie eleison* (1994/4.), *Gloria in excelsis Deo!* (1994/6.), *Credo in unum Deum* (1994/7.), *Sanctus, sanctus, sanctus* (1994/8.), *Agnus Dei* (1994/9.), *Ha második zenei anyanyelvünket is elveszítjük* (1998/3.).

A Schola Gregoriana Monostorinensis 2002 júliusában Magyarországon is énekel (július 17–20., Budapest XI. Szent Mihály templom, fóti Szeplőtelen Fogantatás templom, máriabesenyői kegytemplom, zsámbéki Keresztelő Szent János plébániatemplom) — Honlapunk: www.hhrf.org/schola.

Jakabffy Tamás